

Volební program kandidáta na děkana ČVUT v Praze Fakulty strojní

Miroslav Španiel

10. listopadu 2025

Obsah

1.	Proč kandiduji na děkana FS	3
2.	Vize fakulty v roce 2030 a strategické priority	3
2.1.	Vize	3
2.2.	Hlavní cíle a úkoly	3
2.3.	Cílový stav 2030	4
3.	Hlavní priority volebního programu	4
P1.	Dosažení vyrovnaného hospodaření fakulty	4
P2.	Akreditace	4
P3.	Projektový tým/oddělení	4
P4.	Evaluační	4
P5.	Technologický transfer	5
P6.	Administrativní recepce	5
4.	Analýza stavu a představa o dalším rozvoji Fakulty strojní	5
4.1.	Aktuální stav, silné a slabé stránky fakulty strojní, hrozby a příležitosti	5
4.2.	Hospodaření fakulty	7
4.3.	Výuka a pedagogická činnost	8
4.4.	Vědecká a výzkumná činnost, doktorské studium	10
4.5.	Personální politika, kariérní růst mladých pracovníků	11
4.6.	Spolupráce s praxí a průmyslem, mezinárodní spolupráce.	11
4.7.	Komunikace s veřejností	13
4.8.	Pracovní prostředí, organizace a provoz fakulty	13
5.	Závěr	14

1. Proč kandiduji na děkana FS

V minulém období se projevovalo několik krizí. Pokračoval úbytek studentů až na současných dva a půl tisíce oproti čtyřem a půl tisíci v roce 2018. Stabilizace a zvýšení počtu nově nastoupivších studentů do bakalářských studijních programů v posledních dvou letech představuje naději na zastavení tohoto úbytku. V souladu s očekáváním z roku 2022 se snížil počet projektových výzev a naše úspěšnost ve výzvách typu OP JAK/TAK očekávání nedosáhla.

Fakulta strojní je nyní v situaci, kdy ani zvýšené úsilí při získávání projektů a ekonomické činnosti nestačí krýt propad v objemu zdrojů (především příspěvku na pedagogiku), a na kterou musí reagovat kombinací restriktivních a prorůstových opatření. Díky fondům, které, pro případ, že taková situace nastane, byly vytvořeny v minulosti, máme možnost provést tato opatření řízeně, s malými ztrátami a přijatelnými dopady. Tato situace se výrazně projevila v roce 2024 a s vedením fakulty se snažím hledat řešení, které vrátí FS do stavu vyrovnaného hospodaření.

Na post děkana FS kandiduji podruhé z vícero důvodů. Cítím zodpovědnost za nedořešenou otázku návratné finanční výpomoci. Chci dokončit rozpracované úkoly. Kdybych však neviděl možnost, jak dosáhnout vyrovnaného hospodaření, kandidaturu bych patrně nepodal. Vím také, že bez podpory akademické obce fakulty, zaměstnanců i studentů, založené na přijetí smysluplnosti navržených priorit a opatření nelze cílů dosáhnout. S pokorou před těmito úkoly nabízím své zkušenosti, schopnosti a síly k tomu, abych je s vaší podporou naplnil.

2. Vize fakulty v roce 2030 a strategické priority

2.1. Vize

Fakulta strojní ČVUT v Praze naplňuje poslání definované v zákoně o VŠ – aktivně získává nové a rozvíjí a uchovává nabyté znalosti v inženýrských zejména strojírenských oborech; poskytuje vyšší strojírenské vzdělání atraktivními formami a na vysoké odborné úrovni; přispívá k rozvoji ekonomiky a kvality života v České republice; aktivně se účastní veřejné debaty o sociálních a etických otázkách technologií; udržuje a rozvíjí mezinárodní spolupráci.

2.2. Hlavní cíle a úkoly

- Rozvíjet a zlepšovat pozici fakulty mezi světově uznávanými školami i mezi významnými partnery našeho průmyslu.
- Dosáhnout stabilizovaného vyrovnaného hospodaření fakulty prostřednictvím
 - průběžného sledování a prognóz vyrovnaného hospodaření útvarů a postupného přijímání personálních a strategických opatření,
 - přizpůsobování provozních nákladů (plochy energie a služby v korelaci s počtem studentů, pracovníků, s potřebami a objemem projektů)
 - Potencování získávání velkých projektů vytvořením pozic projektových manažerů – projektového oddělení.
- V rámci zajištění nezbytných reakreditací studijních programů posunout paradigma naší výuky směrem ke
 - snížení počtu kontaktních hodin v souladu s požadavky RVH
 - posílení reálné volitelnosti předmětů při zachování ekonomické přijatelnosti
 - nalezení přijatelné cesty k implementaci průmyslových stáží studentů
- Udržet, případně zvýšit podíl FS na DKRVO ČVUT.
- Navázat na evaluaci akademických pracovníků z roku 2024
 - pravidelně provádět pohovory vedoucích ústavů s akademickými pracovníky, vyhodnocovat plnění úkolů a modifikovat je minimálně v intervalu dvou let,

- implementovat nástroj na podporu tohoto procesu.

2.3. Cílový stav 2030

Fakulta hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, objem prostředků ve fondech se snížil, ale jsou stále způsobilé zajistit hranici rizika disponibility. Fakulta má platnou akreditaci studijních programů, snížil se počet kontaktních hodin a zvýšila se možnost studentů profilovat obsah studia volitelnými předměty. Existuje podpora podávání a administrace velkých projektů, funkčnost projektového týmu/oddělení dosahuje požadované úrovně.

3. Hlavní priority volebního programu

Pro naplnění výše definovaných cílů definuji hlavní priority, P1 – P6.

P1. Dosažení vyrovnaného hospodaření fakulty

Navrhuji tři opatření, k řešení ekonomické situace:

Pravidelná (3 x ročně) kontrola a prognóza plnění rozpočtů útvarů FS podle již letos vydaného příkazu děkana. Signalizuje-li prognóza ztrátové hospodaření, je vedoucí útvaru povinen navrhnout opatření, zejména personální, předložit je vedení fakulty a po projednání a rozhodnutí je realizovat;

Pokračování vyhodnocování naší reálné potřeby (nejen výukových) prostor s cílem hledat nevyužité plochy, které můžeme nabídnout našim výzkumníkům, studentským týmům a klubům pro jejich činnost a případně poskytnout třetím stranám za „nájem“ ;

Vybudování projektového oddělení (viz P3).

P2. Akreditace

Do roku 2030 skončí akreditace 15 ti navazujících magisterských programů (se započítáním jazykových mutací v angličtině). Stěžejní bakalářský studijní program Strojní inženýrství je akreditován do roku 2032. Při zajišťování reakreditací neplánuji zásadní změny ve struktuře studijních programů ale zohlednění následujících požadavků: Omezení počtu kontaktních hodin dle požadavků RVH na maximálně 24 hodin týdně; Posílení reálné volitelnosti předmětů při zachování ekonomické přijatelnosti. Důraz neklást na vznik specializací, ale na reálnou možnost studenta podílet se na definici svého studijního profilu; umožnit průmyslové stáže jako součást akreditace. Plánuji bezprostředně připravit reakreditaci stěžejního bakalářského studijního programu Strojní inženýrství jako první na takové úrovni detailu, aby reakreditace navazujících magisterských studijních programů na ni mohla navazovat.

P3. Projektový tým/oddělení

Chci založit skupinu projektových manažerů/projektové oddělení, jejichž úkolem bude sledovat výzvy, potencovat vznik odborných týmů k výzvám na fakultě, koordinovat přípravu velkých národních i mezinárodních projektů k podání a poskytovat administrativní podporu při správě získaných grantů. Předpokládám, že postupně může tento tým dosáhnout tří plných úvazků v závislosti na vytížení a úspěšnosti. V přiměřené míře bude zajišťovat i základní administrativní podporu pro menší projekty.

P4. Evaluace

Zavedení modelu evaluačního rozhovoru vedoucích ústavů s každým akademickým pracovníkem minimálně jednou za dva roky, a implementaci nástroje pro zjednodušení administrace procesu evaluace (například podle vzoru FEL).

P5. Technologický transfer

Hledání právně, ekonomicky a reputačně přijatelných postupů pro motivaci našich průmyslových partnerů k náhradě klasického smluvního výzkumu, který není započítáván do výkonu pro rozdělování DKRVO, výhradním nákupem nebo nákupem licence, které započítány jsou.

P6. Administrativní recepce

Dovést koncept administrativní recepce (zatím funguje administrativa spíše roztroušeně a nedokonalým pojítkem je helpdesk) do stavu poskytování integrovaných administrativních služeb zaměstnancům prostřednictvím kontaktní osoby s kanceláří a úředními hodinami.

4. Analýza stavu a představa o dalším rozvoji Fakulty strojní

V této části jsou podrobněji rozvedeny detaily volebního programu. Tyto detaily jsou v kapitolách 4.2 - 4.8 zařazeny do sedmi oblastí. V kapitole 4.1 je rekapitulace aktuálního stavu a SWOT analýza.

4.1. Aktuální stav, silné a slabé stránky fakulty strojní, hrozby a příležitosti

V této kapitole navazují na dokument Volební program kandidáta na děkana ČVUT v Praze Fakulty strojní ¹ a předkládám pohled na aktuální stav.

Nejprve stručná rekapitulace priorit volebního programu 2022-2026

S1. Výuka po pandemii. Výuka na FS je nadále založena na přímém kontaktu studentů s učiteli v přednáškách, cvičeních a laboratořích a na samostatné přípravě studentů. Podařilo se standardizovat systém Moodle jako jednotný prostředek pro předávání základních informací a podkladů ke studiu všech povinných předmětů. Pokus o akreditaci specializací v rámci bakalářského studijního programu Strojní inženýrství se nepodařilo realizovat, byl ale vytvořen koncept tzv. profilů, které (zatím spíše formálně) umožňují profilaci pomocí volitelných předmětů a předkládají uchazečům o studium představu o oborech, které se na FS vyučují. Vznikly dva specifické bakalářské studijní programy – Udržitelná mobilita-pohony a vozidla (oblasti vzdělávání chemie a strojírenství) a Automatizace a aplikovaná informatika (oblasti vzdělávání strojírenství a elektrotechnika a informatika), fakulta se podílí na společných programech ČVUT – Učitelství, Kvantové technologie...

S2. Věda a výzkum. V oblasti strategických projektů obhájila FS jedno NCK (Bovenac) a podílí se v řadě dalších. Nepodařilo se nám získat fakultní OP JAK podaný v oblasti leteckého a kosmického výzkumu. Fakulta podporovala odborně projekty GAČR a spoluúčastmi projekty TAČR. V hodnocení založeném na výsledcích (dělení DKRVO na ČVUT) FS absolutně rostla, ale relativně vůči konkurentům na ČVUT poklesla.

S3. Osobní růst pracovníků od roku 2022 se habilitovalo na FS 12 nových docentů a jmenovacím řízením úspěšně prošli 2 profesori, což je málo, a v některých studijních programech je nedostatek habilitovaných pracovníků pro garantování akreditace. Podpora publikační činnosti mladých pracovníků fungovala do roku 2023, kdy se tato forma na FS již vyčerpala, pokračovalo odměňování publikační činnosti podle bodování ČVUT. Byly vytvořeny podklady pro kvantifikovanou evaluaci až na úroveň jednotlivých pracovníků, se kterými dále pracují vedoucí ústavů, ale nepodařilo se vytvořit nebo si osvojit jednoduchý nástroj pro efektivní pravidelnou plošnou evaluaci, jaký používá např. FEL.

S4. Výzkum pro průmysl. Kolaborativní výzkum pro průmysl je realizován prakticky výhradně v projektech, v ekonomické činnosti převažuje výzkum smluvní. V některých případech se nám

¹ Volební program kandidáta na děkana ČVUT v Praze Fakulty strojní, Miroslav Španiel, 19. ledna 2022

podařilo výsledky ve formě duševního vlastnictví licencovat, ale zdaleka to nenaplníuje potenciál, který v fakulta má. V rámci aktivit university i fakulty byly posíleny kontakty a vazby na obranný průmysl.

S5. Udržitelné financování a funkce fakulty Fakulta jako celek je počínaje rokem 2024 ve stavu deficitního hospodaření a čerpá fondy. Velkým problémem je nevyrovnanost hospodaření jednotlivých pracovišť. U dvou ústavů je nakumulován významný dluh, některé ústavy vykazují úspory.

Na aktuální, ne příliš dobré ekonomické situaci se podílí pokles počtu studentů, pokles počtu projektových výzev, nepříliš dobrá úspěšnost ve získání velkých projektů (OP JAK) na ČVUT a zvýšení cen zejména energií a služeb. Navzdory významnému poklesu počtu studentů oproti stavu před 10 lety nepoklesl za toto období počet zaměstnanců. Krytí této disproporce pomocí projektů a hospodářské činnosti narazilo ve výše popsanych podmínkách na své limity.

Největším rizikem pro FS je situace s návratnou finanční výpomocí (NFV) poskytnutou v Fakultě strojní vládou ČR za specifických podmínek a s příslibem dořešení na předfinancování vybudování zkušeben leteckých motorů, které jsou nyní organizačně pod CLKV FS ČVUT.

Proběhla jednání o a (s ohledem na cenu i nejistoty v automobilovém průmyslu) bylo odloženo rozhodnutí o nákupu budovy v Roztokách u Prahy.

S6.Vnitřní administrace

Úsilí bylo zaměřeno více na řešení otázek kybernetické a fyzické bezpečnosti, které si vynutila situace a na řešení NFV.

Silné stránky FS

- Zájem o naše absolventy.
- Studijní programy pro velmi kvalitní i středně dobré studenty.
- Znalosti a témata pro většinu oborů strojního inženýrství.
- Vazby na průmysl, včetně zahraničního, relevance pro průmysl i společnost jako celek.
- Ekosystémy (CVUM, CLKV, ...) a know-how pro jejich budování.
- Ekonomické bilance a rezervy.

Slabé stránky FS

- Pokles počtu studentů.
- Příliš mnoho akademických pracovníků je závislých na získání projektů a zakázek.
- Lidské zdroje – nedostatek habilitovaných pracovníků.
- Nevyrovnané ekonomické výsledky ústavů.
- Pokles prostředků DKRVO pro FS Neprodukujeme dostatek publikací a dalších výsledků (zlepšili jsme se, ale v konkurenci silných fakult ČVUT to nestačí).
- Malá schopnost účastnit se v mezinárodních projektových výzvách a získávat mezinárodní granty.
- Z hlediska ekonomiky a hodnocení výsledků často neefektivní spolupráce s průmyslem, nedokážeme dělat kolaborativní výzkum mimo společné granty, nedokážeme dodávat průmyslu výsledky ve formě technologického transferu, převažuje výzkum smluvní.
- Nejsme schopni generovat fondy na reprodukci majetku pořízeného z dotací

Hrozby

- Stále přetrvávající nejistota při vypořádávání NFV.
- Další pokles počtu zájemců o studium (Strojírenství je vnímáno jako zastaralé, obtížné a neekologické. Nejpopulárnější technická témata, jako umělá inteligence, kvantové technologie, polovodiče, cirkulární ekonomika...) jsou vnímána mimo oblast strojírenství.
- Nedostatek akademických pracovníků s kvalifikací vyžadovanou pro zajištění akreditovatelnosti studijních programů a klíčových předmětů.
- Možnost nutnosti neřízeně snižovat počet zaměstnanců v důsledku výpadků zdrojů financování případně s rychlou změnou předpisů ČVUT.
- okles objemu prostředků ve vyhlašovaných projektových výzvách, zastavené či zpožděné programy podpory VaV.

Příležitosti

- Vybudovat projektové oddělení s cílem navýšit počet velkých národních a mezinárodních projektů a zefektivnění stávajícího smluvního výzkumu s průmyslovými partnery, a tím mj. uvolnit potenciál stávajících obslužných útvarů pro zlepšování obslužných a administrativních funkcí fakulty.
- Pokračování komunikace s potenciálními studenty, jejich rodiči a středními školami.
- Uplatnění při řešení nových výzev v oblasti obranného průmyslu a technologií.
- Pěstování atmosféry spolupráce a akademické svobody i zodpovědnosti vůči akademickému stavu na Fakultě strojní.

4.2. Hospodaření fakulty

Fakulta je ve stavu, kdy v roce 2024 měla celkový deficit fondu provozních prostředků cca 19 milionů korun (vůči stavu 430 milionů korun). V roce 2025 je prognózovaný deficit asi 3 milióny korun. Excesivní deficit v roce 2024 má specifickou hlavní příčinu – výpadek projektů na ústavu Výrobních strojů (12135) a dohodu s děkanem, že ústav situaci vyřeší a „dluh“ fakultě splatí cca do 5 let. V roce 2025 je tato dohoda plněna. Deficit 2025 na úrovni jednotek miliónů korun má systémové příčiny:

1. Počet studentů FS ČVUT klesal už celou minulou dekádu. Od roku 2018 poklesl počet studentů FS ze 4500 na 2500. Úsilím vloženým do vhodné propagace studia na naší fakultě lze tento počet v průměru udržet, možná mírně navýšit, ale ne vrátit na původní úroveň.
2. Počet (přes FTE přepočtených) zaměstnanců (akademických pracovníků) poklesl za toto období jen velmi málo.
3. Od roku 2022 postupně klesá počet projektových výzev v ČR i objem prostředků v nich (navíc jsme ani jako FS, ani jako ČVUT nebyli dostatečně úspěšní ve získání grantů ve velkých národních výzvách OP JAK/TAK).
4. Náklady na provoz (energie, údržba, služby, materiály a suroviny, ...) od roku 2022 nezanedbatelně zdražily.

Dalším problémem je vnitřní nevyrovnanost, máme pracoviště, kterým se ekonomicky daří, ale na druhé straně jsou tři ústavy, které v uplynulém období nakumulovaly výrazný vnitřní dluh. Na tuto situaci se nepodařilo zareagovat dostatečně rychle, některé kroky k nápravě a obnovení rovnováhy již však jsou zahájeny.

Neznám jednoduché řešení tohoto problému. V tomto programu navrhuji tři opatření, která chci uplatňovat současně a průběžně vyvažovat. Jsem přesvědčen, že fakulta je schopna nalézt vyrovnaný

stav, který odpovídá aktuálním okrajovým podmínkám a z tohoto stavu postupně růst. Opatření k řešení ekonomické situace jsou zaměřená na restrukturalizaci reflektující pokles počtu studentů i prorůstově:

1. Personální politika.

Pokles počtu studentů a tím i pedagogického výkonu a podílu na příspěvku na pedagogickou činnost podle ukazatelů A+K (příspěvku) od fakulty v rámci ČVUT až po jednotlivé ústavy v rámci fakulty jsme do roku 2023 kompenzovali převážně zvýšeným úsilím ve získávání projektů a hospodářské činnosti. Značný objem těchto aktivit má nedostatečný multiplikativní efektem v podobě výsledků započítávaných do hodnocení vědeckého výkonu pro rozdělování dotace na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (DKRVO). Tento přístup se vyčerpal, aktuální poměr zdrojů z projektů a hospodářské činnosti (s vysokou mírou nejistoty) ke zdrojům z příspěvku a dotace není pro stabilitu hospodaření FS bezpečný.

Navrhuji opatření, které je již legislativně dáno ve formě příkazu děkana FS_PD_2025_04_V1². Jde o pravidelnou (3 x ročně v pevných termínech prováděnou) kontrolu plnění rozpočtů útvarů FS včetně prognózy. Signalizuje-li prognóza ztrátové hospodaření, ukládá tento příkaz vedoucímu útvaru navrhnout opatření, zejména personální a předložit vedení fakulty a po projednání a rozhodnutí je realizovat. Prioritami těchto opatření je zachování schopnosti poskytovat vzdělání v akreditovaných studijních programech a dostát stávajícím závazkům.

2. Alokace a správa majetku.

S poklesem počtu studentů klesla i naše reálná potřeba výukových prostor (a podle limitu počtu kontaktních hodin obnovených akreditací, který bude nutno dodržet, se tato potřeba dále nezanedbatelně sníží). V roce 2024 jsme zahájili proces převedení výuky FS realizované v objektu na Karlově náměstí do budovy v Dejvicích a předání zbytných prostor FEL ČVUT, která o ně projevovala zájem, včetně provozních nákladů. Tento proces je dnes prakticky dokončen. Ekonomický dopad na fakultu však neočekáváme příliš velký, bude v řádu jednotek milionů korun. Dalším krokem je dokončení auditu ostatních prostor fakulty s cílem najít nevyužité plochy, které můžeme nabídnout výzkumníkům v případě potřeby instalovat nová zařízení, otevírat nové směry výzkumu, studentským týmům a klubům pro jejich činnost nebo prostory „pronajmout“.

3. Projektové oddělení.

Projektové oddělení navrhuji jako prorůstové opatření. Cílem budování projektového oddělení je zvýšit podíl velkých projektů se stabilizačním dopadem na ekonomiku fakulty a se zvýšeným dosahováním započítatelných výsledků tak, abychom udrželi nebo zvýšili náš podíl na DKRVO v rámci ČVUT.

Očekávané důsledky zejména prvního opatření jsou, že pokud se naplní hrozba dalšího poklesu příjmů z projektů a hospodářské činnosti bude reakce dostatečně rychlá a bude odpovídat podmínkám konkrétního ústavu nebo pracoviště, nebude se vyhýbat personálním opatřením ani ukončování neperspektivních činností na útvarech.

4.3. Výuka a pedagogická činnost

Poskytování znalostí studentům a jejich výchova ke schopnosti je správně uplatnit je jednou ze základních funkcí fakulty. K plnění této funkce jsou nezbytní kvalifikovaní akademičtí pracovníci, studenti, akreditované studijní programy a materiální i organizační podmínky pro jejich naplňování.

² Kontrola hospodaření ústavů, výzkumných center, budov a útvarů děkanátu FS ČVUT dle schváleného rozdělení finančních prostředků na aktuální rok se střednědobým výhledem na následující 2 roky.

Celkový počet studentů se na FS ČVUT od roku 2018 snížil z cca 4500 na dnešních cca 2500. Trend nově přijímaných studentů je v posledních dvou letech mírně pozitivní (v AR 2025/2026 bylo přijato o necelých sto nových bakalářů více, než v předchozím), což lze přičíst částečně populační křivce a částečně zavedení profilů a jejich komunikaci s veřejností. I když budeme dbát o zlepšování komunikace, nelze očekávat návrat k počtům před deseti lety.

V akademickém roce 2027/2028 skončí akreditace sedmi navazujících magisterských programů (plus existujících mutací v angličtině), v následujícím další dva. Do roku 2030 bude nutno znovu akreditovat další dva. Stěžejní bakalářský studijní program Strojní inženýrství je akreditován do roku 2032.

Moje představa, jak zajistit potřebné reakreditace vychází z toho, že je aktuální potřeba studijní programy fakulty přizpůsobit požadavkům nové legislativy, ekonomice výuky a v rozumné míře představám studentů. Neplánuji zásadní změny ve struktuře studijních programů ale zohlednění následujících požadavků při jejich reakreditaci:

1. Omezení počtu kontaktních hodin dle požadavků RVH na maximálně 24 hodin týdně.
2. Posílení reálné volitelnosti předmětů při zachování ekonomické přijatelnosti. Důraz neklást na vznik specializací, ale na reálnou možnost studenta podílet se na definici svého studijního profilu. Zvážit možnost limitovaného počtu studentů předmětů.
3. Zavést projektové předměty, které umožní absolvovat průmyslové stáže studentů tam, kde je dokáže zajistit buď fakulta nebo student sám, a současně, jako alternativu, absolvovat předmět plnohodnotně jen na fakultě, pokud se stáž u externího partnera zajistit nepodaří.

Považuji za nutné připravit reakreditaci stěžejního bakalářského studijního programu Strojní inženýrství před reakreditací magisterských studijních programů na takové úrovni detailu, aby reakreditace navazujících magisterských studijních programů na ni mohla navazovat. Při přípravě uplatnit zpětnou vazbu na požadavky formulované radami magisterských studijních programů.

Reakreditaci studijních programů navazujícího magisterského studia budou obsahově zajišťovat rady studijních programů, obsah reakreditace bakalářského studijního programu naváže na diskusi o akreditaci specializací z roku 2023 (možnost akreditace omezeného počtu specializací nevylučuji, ale spíše předpokládám podstatné posílení volitelnosti v návaznosti na profily) a přiměřeně se na formulaci budou podílet rady studijních programů navazujícího magisterského studia.

Při přípravě bude nutno zohlednit i ekonomickou stránku výuky zejména při zavádění volitelných předmětů a dopady nutných změn na hodnocení „pedagogického výkonu“.

Přetrvávajícím problémem je **nedostatek kvalifikovaných akademických pracovníků**, docentů a profesorů, což, kromě ekonomických aspektů limituje i akreditaci v některých oborech. V uplynulém období jsme v rámci institucionální akreditace akreditovali dva bakalářské studijní programy – Udržitelná mobilita-pohony a vozidla a Automatizace a aplikovaná informatika (předpokládá se schválení akreditace na nejbližším zasedání RVH a otevření programu v akademickém roce 2026/2027). Oba jsou výrazně omezioborové a právě tento atribut a společenská poptávka jsou z mého hlediska nutnou podmínkou pro vznik nových bakalářských studijních programů. V období 2026-2030 vznik nových bakalářských programů nepředpokládám.

Průběžné hodnocení kvality výuky je kompetencí rad studijních programů ve spolupráci s vedením fakulty (zejména ve sledování naplňování kvalifikačních požadavků), tento proces je kontrolován pravidelným hodnocením RVH na základě hodnotících zpráv ve víceletém cyklu.

4.4. Vědecká a výzkumná činnost, doktorské studium

Získávání, rozvoj a uchovávání znalostí je základní funkcí vysoké školy dle zákona o VŠ. Strojní fakulta jako technická vysoká škola by měla být navíc i zdrojem znalostí, kompetencí a inovací pro průmysl (viz kapitola Spolupráce s praxí a průmyslem, mezinárodní spolupráce).

V absolutním počtu bodů za publikace/patenty/citace jsme mezi roky 2021 a 2024 dosáhli nárůstu 2,4 krát / 2,6 krát / 4,3 krát. Přesto jsme v podílu na DKRVO v rámci ČVUT poklesli ze 14% v rozpočtu na rok 2022 na 13,21% v rozpočtu na rok 2025. Náš vědecký výkon vzrostl, ale naši konkurenti rostli rychleji a relativně náš podíl na dotaci poklesl.

Program podpory publikačních projektů splnil svoji úlohu, ale výběr autorů a témat k podpoře se vyčerpával a proto již v roce 2024 a 2025 nebyl vypsán. V následujícím období nepočítám s jeho obnovením, podle politiky ČVUT by bylo možno pokračovat s odměnami pro autory za kvalitní publikace a výsledky pro modul M1.

Vědecká a výzkumná činnost fakulty je více financovaná prostředky získávanými z udělených grantů než institucionálně. Realistickým cílem pro nadcházející období je vyšší institucionální podpory vědecké a výzkumné činnosti (dotace na DKRVO) udržet. Bude nás to stát úsilí a bude to záležet i na politice nového vedení ČVUT, které se budeme muset do značné míry přizpůsobovat.

Zdrojem stability při financování vědecké a výzkumné činnosti je získávání, zapojování se do velkých národních i mezinárodních projektů zahrnujících více ústavů i pracovišť mimo Fakultu strojní s rozpočty od sto milionů Kč. Pozice člena vedení pověřeného agendou strategických projektů (prof. Valášek) vyústila v naši schopnost připravit za ČVUT velký projekt do výzvy OP JAK v oblasti leteckého průmyslu, který získal dobré hodnocení, ale grant bohužel udělen nebyl a účastnit se v dalších velkých projektech ČVUT. Ukázalo se však, že není možné zvládat současně sledovat, získávat, řešit, a administrovat projekty jedním člověkem. Má-li mít fakulta šanci na větší zapojení do velkých projektů, je nutno investovat a podstoupit rizika s tím spojená. Chci založit **skupinu projektových manažerů (projektové oddělení)**, jejichž úkolem bude sledovat výzvy, potencovat na fakultě vznik odborných týmů k projektovým výzvám, koordinovat přípravu projektů k podání a poskytovat administrativní podporu při administraci získaných grantů. Předpokládám, že postupně může tento tým dosáhnout tří plných úvazků (FTE) v závislosti na vytížení a úspěšnosti. V přiměřené míře bude zajišťovat i základní administrativní podporu pro menší projekty, které kromě podílu na finančním zajištění vědecké a výzkumné činnosti představují příležitost pro růst potenciálních řešitelů velkých projektů, a hrají roli při excelentním publikování (GAČR), při spolupráci s průmyslovými podniky (TAČR) i v mezinárodní spolupráci.

U „malých“ projektů kladu nadále důraz na **podávání projektů základního výzkumu** (GAČR). Děkuji těm, kteří se o svoje nelehce získané zkušenosti s těmito pro strojaře ne vždy jednoduchými projekty podělili s mladšími kolegy, a podle potřeby počítám se na ně obrátím s prosbou o pokračování přiměřenou formou. Budu ad hoc zvažovat možnost podpory spoluúčastí z prostředků fakulty pro jednotlivé výzvy TAČR, MPO,

Novela Zákona o vysokých školách přinesla od letošního roku významné změny v pravidlech doktorského studia. Týkají se jak financování, tak i procesů ve všech fázích studia. Na tyto změny jsme se připravovali, máme definovány mechanismy pro přihlašování se stávajících doktorandů k doktorandskému studijnímu příjmu a ke způsobu jeho zajišťování a na základě průběžné implementace vnitřních předpisů ČVUT dodefinujeme podle potřeby vnitřní předpisy fakulty. V následujícím období bude hlavním úkolem účinky těchto mechanismů sledovat a korigovat v souladu s vnitřními předpisy ČVUT a v případě potřeby je upravit tak, aby aplikace novely ZVŠ vedla ke zvýšení

kvality, nezpůsobila nepřiměřený pokles rozsahu a nevedla k nepřiměřeným nákladům na doktorské studium na FS ČVUT.

4.5. Personální politika, kariérní růst mladých pracovníků

Neformální a účinná evaluace pracovníků a pracovišť je důležitý nástroj personální politiky a měla by přispívat ke kvalitě pracovního prostředí na fakultě. Evaluace není bodování, informace o kvantitativním plnění vybraných ukazatelů je podkladem pro ni. Cílem evaluace je dialog mezi vedoucím pracovníkem a jemu podřízeným akademickým pracovníkem, ve kterém se formuluje a průběžně upřesňuje společná představa o rolích pracovníka, o plnění dohodnutých úkolů z minulosti a úkolech na další období.

V minulém období se podařilo vytvořit ad hoc společný model pro evaluaci až na úroveň jednotlivých akademických pracovníků založený na souboru kritérií vycházejících z pedagogického a vědeckého výkonu i na hodnocení dalších obtížněji kvantifikovatelných přínosů pro pracoviště. Tento model byl za celou fakultu naplněn daty k roku 2024 a poskytnut vedoucím ústavů pro provádění evaluace a pohovorů s akademickými pracovníky. Koncem minulého roku věnovalo vedení fakulty úsilí evaluaci ústavů, které mají problémy v oblasti ekonomiky a kvalifikace (je patrná zřetelná korelace obou typů problémů). Nepodařilo se takto hluboké diskuse uskutečnit se všemi ostatními ústavů.

Vnímám potřebu zavést nejen model evaluačního rozhovoru vedoucích ústavů s každým akademickým pracovníkem minimálně jednou za dva roky, ale i implementace nástroje pro zjednodušení administrace procesu evaluace. Vzorem je pro mne systém, který se používá na FEL, založený na webových formulářích nad databází, která automaticky načítá data z IS ČVUT i zápisy z evaluačních pohovorů. Tato agenda by měla spadat do agendy proděkana nebo člena vedení pro oblast rozvoje.

Fakulta dlouhodobě trpí nedostatkem/úbytkem docentů a profesorů. Podmínky pro dosažení akademických titulů na ČVUT jsou dnes formulovány pro všechny stejně a jsou náročnější než na většině podobně zaměřených škol v ČR. I když v programu nově zvoleného rektora je zmíněna možnost změnit tento přístup a požadavky formulovat podle oboru, jsem si téměř jist, že se náročnost nesníží.

Podpora akademických pracovníků v procesu habilitačních a jmenovacích řízení je nutností. Na druhé straně, u některých mladších kolegů, kteří působí na pozicích odborných asistentů, vnímám neochotu investovat úsilí do dalšího kariérního růstu a chuť věnovat se převážně nebo výhradně pedagogické činnosti. Ve vztahu k bodu Personální politika v kapitole 4.2 *Financování a hospodaření fakulty*, v rámci férového přístupu konstatuji, že jistota pozice odborného asistenta nebo lektora je menší než jistota pozice profesora nebo docenta, a že pokud vedoucí ústavu navrhne zrušení této pozice, jsem připraven to podpořit a v příslušném smyslu rozhodnout. Pozice odborného asistenta nebo lektora je potřebná, a je-li jako kariérní strop aplikována v dohodě s vedoucím ústavu a v souladu s dlouhodobými potřebami ústavu, je takový přístup přijatelný a pro zaměstnance garantuje solidní jistotu.

Věřím, že dlouhodobé společné úsilí vedoucích ústavů a vedení fakulty, které u většiny vnímám a děkuji za ně, přinese zlepšení nepříznivé situace. Ideálem je, abychom dělali pedagogickou a vědecko-výzkumnou práci, která nás baví a díky tomu plnili kritéria a požadavky spojené s kvalifikací.

Vytvoření podmínek pro zvyšování kvalifikace různými formami všem neakademickým pracovníkům, kteří mají zájem, považuji za samozřejmé.

4.6. Spolupráce s praxí a průmyslem, mezinárodní spolupráce.

Spolupráce s průmyslem a praxí vůbec je pro fakultu zdrojem nejen finančních prostředků, ale také zdrojem námětů a podnětů pro bádání a výzkum. Fakulta má vcelku funkční a přiměřeně náročný

systém pro administraci duševního vlastnictví, které vzniká v rámci projektů a je obvykle společné pro fakultu a průmyslového partnera v projektu. Model technologického transferu, kdy průmyslové podniky definují obecné problémy a trendy a získávají od nás řešení ve formě licencí nebo nákupů je pořád spíše přáním, než realitou. Konkurenční pracoviště uvažují o a začínají zavádět modely, které motivují průmyslové partnery k náhradě klasického smluvního výzkumu, který není započítáván do výkonu pro rozdělování DKRVO, výhradním nákupem nebo nákupem licence, které započítány jsou. Na toto téma jsme zahájili v rámci oddělení pro vědu a výzkum a některých ústavů konzultace. Považuji za nutné najít právně, ekonomicky a reputačně přijatelné řešení. Posilování komunikace s průmyslem z modelu „průmysl jako zdroj zakázek“ do modelu „průmysl jako zdroj nevyřešených problémů a námětů“ zůstává dlouhodobou vizí, výše popsany záměr vnímám jako dílčí krok na této cestě, který se bude realizovat v následujícím období.

V programu zvoleného kandidáta na rektora, prof. Pěchoučka, je průmyslová rada ČVUT. Považuji za nutné tuto aktivitu sledovat a vybrat a prosadit do této rady kvalitní členy zastupující strojírenské obory.

ČVUT jako internacionalizovaná universita je jednou z priorit programu nově zvoleného rektora a v tomto smyslu lze očekávat určitý tlak na všechny fakulty ČVUT, včetně naší. Mezinárodní spolupráce je pro fakultu příležitostí v mnoha ohledech. Je zdrojem prestiže, je klíčem k účasti v mezinárodních grantech i k jejich získávání, poskytuje inspiraci ve výuce i ve vědecké a výzkumné činnosti a na úrovni jednotlivých pracovníků je zdrojem jedinečných osobních zkušeností. Pojem internacionalizace university zahrnuje příjezdy zahraničních studentů i pracovníků na FS, výjezdy studentů i pracovníků FS na zahraniční univerzity a vědecká pracoviště, interakce se zahraničními pracovišti, zapojení do mezinárodních asociací, redakčních rad, nabídku předmětů vyučovaných v angličtině/cizím jazyce a další atributy.

V uplynulém období jsme ve snaze o navýšení počtu samoplátců zahájili spolupráci s externí agenturou na realizaci přípravného ročníku ke studiu v angličtině, připojili jsme se k univerzitnímu programu postdoc i rozšířili jsme ho na FS, podpořili jsme příjezd stipendisty Fulbrightovy nadace, podporujeme programy Athens a EuroTeQ. Pro usnadnění výjezdů našich pracovníků byla vydána směrnice děkana k tvůrčímu volno akademických pracovníků - FS_SD_2024_01_V1³.

Pro následující období plánuji pokračovat v průběžném zlepšování FS v této oblasti. Bude nutno vyhodnotit některá již zavedená opatření—revize smluv Erasmus; posunutí termínů přijímacího řízení s cílem prodloužit čas a zvýšit šanci studentů na získání viz; spolupráce s externí agenturou pro získání samoplátců; podpora postdoků—a případně provést modifikace. Zvážím další náměty, například zjemnění podmínek pro výjezd (motivace garantů v oblasti uznávání předmětů na zahraniční univerzitě), pokud se naplní očekávání finančního přínosu samoplátců využití získaných prostředků alespoň z části na podporu výjezdů studentů z FS. Námětem pro reakreditaci studijních programů v následujícím období je alespoň jeden povinný předmět v angličtině v programech vyučovaných česky (což je také zmíněno v programu zvoleného kandidáta na rektora), zavést aktivitu akademických pracovníků v oblasti výjezdů na zahraniční vědecká pracoviště jako kritérium sledované při evaluaci.

Počítám s tím, že proděkan pro vnější vztahy bude mít nadále dva zástupce tak, že pokryjí oblasti spolupráce s domácími i zahraničními universitami i s domácím či zahraničním průmyslem a komunikaci s veřejností.

³ Tvůrčí volno akademických pracovníků FS

4.7. Komunikace s veřejností

Komunikace s veřejností a marketing představuje komunikaci směrem k potenciálním a stávajícím studentům a ostatní veřejnosti a komunikaci směrem k průmyslovým podnikům i k zahraničním partnerům. To spadá do prakticky všech oblastí činnosti fakulty.

Technicky tuto komunikaci na fakultě zajišťuje tým PR, který má personální průniky zejména s CPS. Ve svém programu nenabízím vznik oddělení PR jako samostatného útvaru. Jako prioritu jsem vyhodnotil projektový tým/oddělení, ve kterém počítám s vytvořením nových pracovních míst pro vysoce kvalifikované a adekvátně zaplacené pracovníky. Spolu s další prioritou-novou akreditací studijních programů to podle mého názoru představuje strop významných strukturálních změn, které jsme na fakultě schopni za jedno funkční období zvládnout.

Plánuji ustanovit zástupce proděkana pro vnější vztahy, který bude mít specificky na starosti řízení týmu PR a nikoli jen část agendy (komunikaci se středními školami), jako dosud.

4.8. Pracovní prostředí, organizace a provoz fakulty

V této oblasti plánuji dále rozvíjet koncept administrativní recepce (zatím funguje administrativa spíše roztroušeně a nedokonalým pojítkem je helpdesk) a dovést ho do stavu poskytování služeb prostřednictvím kontaktní osoby s kanceláří a úředními hodinami.

Na zpřístupnění rýsovný, které se díky elektronickému zámku podařilo realizovat, naváže v blízké době zpřístupnění vybraných učeben v době, kdy v nich není výuka k využití studenty na samostatné studium.

V rámci auditu prostor fakulty budu podporovat vznik odpočinkových zón tam, kde to okrajové podmínky zejména naší budovy v Dejvicích dovolí.

V uplynulém období se významně navýšily požadavky nejen na kybernetickou, ale i fyzickou bezpečnost, jejichž naplňování nás stálo více času i peněz, než jsme předpokládali. Dnes máme představu o budoucích nákladech lepší a na některé požadavky reagujeme či plánujeme reakci (turnikety na vstupu do budovy, migrace e-mailu na univerzitní server a další).

Z hlediska řízení fakulty plánuji oddělit schůzky vedení fakulty týkající se provozních záležitostí a schůzek poradního orgánu - Kolegia děkana (vedení, předseda AS FS a další jmenovaní členové), které budou určeny spíše otázkám strategickým. Schůzky **grémia vedoucích ústavů** slouží k předávání důležitých informací, zadávání úkolů a k diskusi témat předložených vedením nebo některým ze členů. Účast na zasedáních Akademického senátu FS, předkládání informací z vedení a zodpovídání dotazů a připomínek považuji za standard.

V oblasti investiční výstavby jsme prakticky závislí na politice university a situace na ČVUT je nyní v této oblasti značně nejasná. Počítám pouze s akcemi menšího rozsahu nutnými k udržení funkčnosti naší infrastruktury a ke smysluplnému zlepšování prostředí na fakultě.

V roce 2029 skončí období udržitelnosti projektu CAAT a bude potřeba mít vyřešenu a dojednání strategii dalšího využívání. Vzhledem k současným nejistotám, zejména s ohledem na řešení NFV nepředkládám varianty, ale jakmile bude o NFV rozhodnuto, zahájíme přípravu strategie a provedení potřebných legislativních kroků k jejímu naplnění. Budu sledovat i otázku odkoupení budovy v Roztokách.

V uplynulém období se podstatně rozvinula činnost dalších studentských týmů, kromě týmu formule student. Zintenzivnila se i činnost Engineering student clubu. Všechny tyto aktivity fakulta významně podporovala nejen prostory, ale i finančně. V souvislosti se sloučením týmů formule z FS a z FEL i

s faktem, že ostatní týmy jsou také výrazně mezifakultní, se začal prosazovat pohled na studentské týmy jako na universitní. Tento pohled sdílím a chci se zasadit o to, aby na universitě byla přijata definice studentského týmu a pravidla pro jejich podporu. To by mělo uvolnit prostor i pro podporu studentských aktivit jiného typu (např. zaměřených na jeden cíl bez snahy budovat tým s generační obměnou nebo aktivity jednotlivců a malých skupin).

5. Závěr

Fakulta strojní je v situaci, kdy musí reagovat na snížení počtu studentů, které je hlavní příčinou poklesu objemu zdrojů. Ještě máme reálnou šanci, jak provést změny řízení a s náklady, které bude možno pokrýt přiměřením využitím fondů, které jsme si pro tyto účely vytvořili v minulosti. K tomu Vám předkládám tento volební program. S pokorou své zkušenosti, schopnosti a síly k tomu, abychom tuto vizi tohoto programu společně uskutečnili.

Miroslav Španiel